

PROMEMORIA GRANSKNING AV ÅRSREDOVISNING 2020

Innehåll

Granskning årsredovisning 2020	3
Inledning	3
Revisionsfrågor	3
Bedömningsmål och kriterier	3
Metod och avgränsning	3
Regionstyrelsens årsredovisning till fullmäktige.....	4
Det ekonomiska resultatet.....	4
Verksamhetsresultat.....	4
Uppdrag	5
God ekonomisk hushållning	5
Sammanfattande bedömning	6
Rekommendationer	6

Granskning årsredovisning 2020

Inledning

Regionstyrelsen har ett ansvar att leda och samordna regionens angelägenheter utifrån fullmäktiges regionplan. Med hjälp av årsredovisningen ska styrelsen återrapportera resultatet till fullmäktige.

Revisorerna har i uppdrag att granska verksamhet, kontroll och redovisning samt pröva om verksamheten har bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat.

Denna granskning och dess iakttagelser samt bedömningar ska ses i ljuset av den pågående pandemin. En direkt påverkan på årsredovisningen är att utfall för vissa mått inte har varit möjliga att ta fram bl.a. på grund av risk för smittspridning. För andra mått har helt enkelt mätningarna ställts in. Vissa förvaltningar har fått ställa om sin verksamhet och andra ställa in verksamhet.

Revisionsfrågor

Promemorian redogör för hur regionstyrelsen i årsredovisningen för år 2020 redogör för styrelsers och nämnders resultat i förhållande till fullmäktiges mål. Promemorians syfte är också att göra bedömningar av ekonomiska resultat och om fullmäktiges finansiella mål och verksamhetsmål uppnås. Följande revisionsfrågor ska besvaras och bedömas:

- Har styrelser och nämnder uppnått fullmäktiges övergripande mål?
- Är redovisade resultat förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
- Har regionstyrelsen i årsredovisningen bedömt resultatet för styrelserna och nämnderna i förhållande till fullmäktiges övergripande mål?
- Går det att verifiera regionstyrelsens bedömningar av måluppfyllelsen utifrån redovisningen i årsredovisningen?
- Är fullmäktiges uppdrag till styrelserna och nämnderna genomförda?
- Går det att verifiera regionstyrelsens bedömningar av att uppdragen är genomförda utifrån redovisningen i årsredovisningen?

PwC har på uppdrag av revisorerna granskat om räkenskaperna är rättvisande och om årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god revisionssed. Resultatet av granskningen redovisas i separat rapport (RR 2021/2). EY har på uppdrag av revisorerna genomfört en basgranskning (RR 2020/16) av styrelse, nämnder och beredningar. Granskningen redovisas i enskilda rapporter och missiv vilka alla har tillställts respektive politisk instans. Delar av iakttagelserna tas upp i denna rapport och ligger även det till grund för bedömningen av årsredovisningen.

Bedömningsmål och kriterier

Grunderna för bedömning och kriterier för bedömning är hämtade från kommunallagen (2017:725), lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) samt fullmäktiges anvisningar och riktlinjer.

Metod och avgränsning

Granskningen är genomförd utifrån dokumentationsstudier av regionstyrelsens årsredovisning till regionfullmäktige. Berörda tjänstepersoner har getts möjlighet

att faktakontrollera ett utkast av promemorian. Arbetet med granskningen har genomförts av Joakim Klasa och Martina Eriksson vid revisionskontoret.

Regionstyrelsens årsredovisning till fullmäktige

Det ekonomiska resultatet

Av årsredovisningen framgår att fullmäktiges finansiella mål uppnås. För det övergripande målet *God ekonomisk hushållning* finns två mått. Resultatet ska enligt fullmäktige uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. För 2020 är resultatet 359 mnkr vilket motsvarar 4,2 procent och måttet uppnås därmed. Under året har Region Kalmar läns intäkter i form av skattemedel, utjämning och generella statsbidrag ökat med 9,4 procent. Detta på grund av en beslutad skattehöjning men även extra statliga tillskott av generella statsbidrag med anledning av pandemin.

Fullmäktige har även beslutat om att regionens investeringar ska finansieras utan extern upplåning vilket de gör för 2020. Detta är ett nytt mått som ersatt det tidigare måttet att investeringar ska ske med helt egna medel dvs med årets skattemedel och inte med sparade likvida medel.

Årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål och de finansiella målen för 2020 är uppfyllda.

Årsredovisningen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med lagen om kommunal bokföring & redovisning, LKBR. Årets balanskravsresultat uppgår till 232,5 mnkr. Efter reservering av medel till resultatutjämningsreserv och återställning av tidigare negativa resultat från 2018 och 2019 är summan 129,5 mnkr.

Förvaltningarna visar ett sammanlagt budgetutfall på – 519 mnkr. De största underskotten redovisas för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen med 299 mnkr, Kalmar länstrafik med 122 mnkr och Regionsservice med 110 mnkr. Resultatet för förvaltningarna exklusive merkostnader och ersättning för minskade biljettintäkter (Kalmar länstrafik) blir för 2020 – 234 mnkr.

Verksamhetsresultat

För de fem övergripande målen Nöjda invånare och samarbetspartners, Hållbar utveckling i hela länet, Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet, En av Sveriges bästa arbetsplatser och God ekonomisk hushållning finns det 44 mått med specifika målvärden identifierade i Regionplan 2020-2022. I årsredovisningen återfinns det utfall av 25 av måtten så som de är uttryckta i regionplanen. Av dessa mått är det fem som helt nås medan fyra nästan nås och 16 mått inte uppnås. Det är 19 stycken mått som saknar utfall.

I årsredovisningen under avsnittet förvaltningsberättelse så beskrivs aktiviteter och till viss/liten del måluppfyllelse. Det tas inte aktivt ställning om det anses att fullmäktiges mål är uppnådda. Regionstyrelsen gör ingen egen bedömning av huruvida regionens mål uppfylls utan det blir ett mer passivt godkännande då beslut tas om årsredovisningen. I sammanfattningen av årsredovisningen konstateras att flera mål har uppfyllts och specifikt anges årets ekonomiska resultat och förtroendet för och tillgängligheten till hälso- och sjukvård. Revisionen håller inte med om den bedömningen. Dessa tre områden ingår i tre olika fullmäktigemål vilka bedöms i olika grad uppfyllas. Se tabell nedan.

Revisorernas grundläggande granskning år 2020 visar att några av de övriga nämnderna har en svagt utvecklad uppföljning och rapportering av verksamheten.

Exempelvis finns otydlighet avseende verkställighet av regionplanen. Det behövs förtydligas vem som äger verksamhetsplanerna och ansvaret för åtgärder vid avvikelser i förhållande till uppsatta mål eller återrapporterade uppdrag.

Fullmäktiges mål	Antal mått inom fullmäktiges mål och måluppfyllnad ¹				Bedömning ²
	Ja	Nästan	Nej	Ingen uppgift	
Nöjda invånare och samarbetspartners	1	2	4	5	Målet uppfylls ej
Hållbar utveckling i hela länet	0	0	1	4	Målet uppfylls ej
Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet	2	4	8	7	Målet uppfylls ej
En av Sveriges bästa arbetsplatser	0	0	1	3	Målet uppfylls ej
God ekonomisk hushållning	2	0	0	0	Målet uppfylls
Totalt	5	4	16	19	

Uppdrag

I regionplan 2020-2022 har fullmäktige gett regionstyrelsen elva uppdrag. Det finns i årsredovisningen ingen samlad beskrivning av eller bedömning gjord av om uppdragen är genomförda.

En granskning av regionstyrelsens protokoll visar att av de elva uppdrag som getts av fullmäktige bedöms åtta vara slutförda. I regionplan 2020-2022 ges inga direktiv för hur uppdragen ska genomföras eller redovisas.

God ekonomisk hushållning

Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. För att överensstämna med kravet i kommunal bokförings- och redovisningslag ska årsredovisningen innehålla en utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts. I årsredovisningen beskrivs att enligt kommunallagen så ska kommuner och regioner ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Detta innebär att de finansiella målen ska vara uppfyllda och att organisationen ska uppnå goda verksamhetsresultat. Verksamhetsmåten som mäter måluppfyllnaden nås till övervägande del inte. I regionplan 2020-2022 står det att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av både ekonomi och verksamhet är också en nödvändig förutsättning för att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning. Årsredovisningen saknar en samlad utvärdering av god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen framgår att de två

¹ Om ett mått har en uppfyllelse om minst 90 procent bedöms det som nästan uppfyllt.

² Om lägst hälften av måtten har uppnåtts eller nästan uppnåtts bedöms målet delvis uppfyllt. Om lägst hälften av måtten har uppnåtts bedöms målet som uppfyllt.

finansiella målen är uppnådda. Målet om att ha ett positivt resultat som uppgår till minst 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag uppnås.

Sammanfattande bedömning

Region Kalmar län klarar de ekonomiska målen och har ett ekonomiskt resultat som sammantaget är positivt. Flera verksamheter går dock med underskott vilket gäller framförallt för hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Fullmäktiges verksamhetsmässiga mål nås till största del inte. En del av de ingående måtten som visar på måluppfyllelse har inte gått att mäta på grund av den pågående pandemin. Av de mått som har ett utfall är det endast tre stycken som uppnås.

Det går inte att bedöma huruvida styrelser och nämnder uppnått fullmäktiges övergripande mål utifrån årsredovisningen. Det framgår inte heller hur regionstyrelsen bedömer nämnders och styrelser resultat i förhållande till fullmäktiges övergripande mål.

Styrelsen gör ingen samlad utvärdering av om god ekonomisk hushållning uppnåtts. Redovisade verksamhetsresultat är inte förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Fullmäktiges uppdrag till styrelserna och nämnderna bedöms vara genomförda. Det går dock inte utifrån årsredovisningen att utläsa huruvida uppdragen är genomförda eller ej. Regionstyrelsen har inte gjort någon bedömning av om uppdragen är genomförda.

Rekommendationer

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen:

- att utveckla analysen i årsredovisningen om varför verksamheter har underskott trots beslut om olika åtgärder. Av analysen bör det framgå vilka åtgärder som krävs för att verksamheterna ska klara sina budgetar.
- att i årsredovisningen göra en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.
- att fortsätta arbetet med att utveckla redovisningen av resultaten för verksamhetsmålen. Analyserna bör innehålla tydligare bedömningar och utvärderingar för att kunna bedöma huruvida fullmäktiges mål och uppdrag nås och genomförs.